

Юринець Ю. Л., д.ю.н., професор,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Мігунова Н.Д., студентка Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Людська діяльність завжди впливала на природний світ, негативний вплив цієї діяльності за останні десятиліття збільшився в геометричній прогресії. Стан навколишнього природного середовища в Україні погіршується з кожним роком. Неефективна система державної екологічної політики, відсутність взаємодії між суб'єктами охорони навколишнього природного середовища, неефективний механізм екологічного моніторингу – все це призводить до забруднення екології та як наслідок порушує право громадян на безпечне довкілля. Саме тому охорона навколишнього природного середовища є одним пріоритетних завдань держави.

Охорона навколишнього природного середовища потребує перш за все побудови дієвої системи протидії протиправним діям у сфері охорони навколишнього природного середовища та користування природними ресурсами. Як зазначає О.А. Улютіна, адміністративно-правова охорона навколишнього природного середовища у широкому значенні становить діяльність уповноважених органів виконавчої влади, яка ґрунтується на нормах права і спрямована на збереження довкілля загалом та його окремих компонентів, забезпечення безпеки населення від негативного впливу навколишнього природного середовища та природокористування [3, с. 7]. Для покращення механізму з охорони навколишнього природного середовища органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також громадські формування повинні

співпрацювати разом. Їх взаємодія має важливе значення, оскільки об'єднує потенціал учасників взаємодії та стимулює до пошуку новаторських методів боротьби з екологічними правопорушеннями, забезпечує ефективне та оперативне вирішення нагальних проблем у сфері охорони довкілля та дозволяє своєчасно виявляти екологічні правопорушення та вживати відповідні заходи впливу до порушників природоохоронних норм [2, с.110]. Кодекс України про адміністративні правопорушення встановлює перелік адміністративних екологічних правопорушень, що тягнуть за собою, у випадку їх порушення, обтяжливі наслідки особистого, матеріального чи організаційного характеру. Метою адміністративної відповідальності за екологічні правопорушення є відновлення та збереження належного стану навколишнього природного середовища та запобігання вчиненню нових правопорушень. Розмір адміністративних стягнень за вчинення відповідних правопорушень не є співмірним зі шкодою та потребує збільшення. Низькі штрафи не запобігають вчиненню нових правопорушень, саме тому кількість правопорушень за останні роки не зменшилась. Крім того, рівень притягнення до відповідальності є досить низьким. Так, за даними Державної служби статистики України щодо кількості осіб, притягнених до адміністративної відповідальності, за порушення, передбачені ст. ст. 72, 82-8, 91-3, 116-2, 141 КУпАП, у 2018 році особи до адміністративної відповідальності взагалі не притягалися [1]. Одним із основних елементів ефективності юридичної відповідальності є дотримання принципу невідворотності покарання. Цей принцип забезпечується за допомогою удосконалення законодавства про адміністративну відповідальність та ефективною діяльністю органів державної влади.

Реформування законодавства у сфері забезпечення охорони навколишнього природного середовища є одним із пріоритетних завдань, яке зумовлено необхідністю включення до національного законодавства

норм міжнародних нормативно-правових актів та удосконалення державного управління у цій сфері. Відповідно до міжнародних стандартів держава повинна здійснювати ефективний моніторинг за станом довкілля та контроль за дотриманням вимог природоохоронного законодавства. Після підписання Угоди про асоціацію з ЄС Україна прийняла низку важливих нормативно-правових актів для поліпшення стану навколишнього природного середовища. Так, були прийняті Закони України «Про оцінку впливу на довкілля» та «Про стратегічну екологічну оцінку». Вони передбачають механізм оцінки довгострокових програм розвитку з врахуванням наслідків для довкілля, а також можливість будь-якої особи оскаржити в судовому порядку висновок з ОВД, а також будь-які інші рішення, дії чи бездіяльність органів державної влади в процесі її здійснення.

Отже, покращення стану навколишнього природного середовища є одним із пріоритетних завдань не тільки в Україні, але і у всьому світі. На шляху до Європейського Союзу Україна повинна продовжити імплементацію європейських норм та стандартів у своє законодавство. Крім того, види і розміри адміністративних стягнень потребують перегляду у бік збільшення, адже вони завдають значну шкоду не тільки навколишньому природному середовищу, а і здоров'ю громадян.

Література

1. Державна служба статистики України. Адміністративні правопорушення у 2018 році. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Сливка М.М. Взаємодія суб'єктів охорони навколишнього природного середовища: дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2008. 214 с.
3. Улютіна О. А. Адміністративно-правові навколишнього природного середовища та природокористування: автореф. дис. засади охорони ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2011. 19 с.